

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

תורה – במדבר פרק ח'

(יא) וְהִנִּיף אֶהָרֹן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לְעֹבֵד אֶת עֲבֹדַת יְהוָה: (יא) וְהִנִּיף אֶהָרֹן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לְעֹבֵד אֶת עֲבֹדַת יְהוָה: (יא) וִירִים אֶהָרֹן יַת לְוָאֵי אֲרָמָא קְרָם יִי מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִהוּן לְמַפְלַח יַת פּוּלְחָנָא דִּיִּי:

(יב) וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וְעִשָּׂה אֶת הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה לִיהוָה לְכַפֵּר עַל הַלְוִיִּם: (יב) וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וְעִשָּׂה אֶת הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה לִיהוָה לְכַפֵּר עַל הַלְוִיִּם: (יב) וְלְוָאֵי יִסְמְכוּ יַת יְדֵיהוֹן עַל רִישׁ תּוֹרִיָא וְיַעֲבֹד יַת חַד חֲטָאתָא וְיַת חַד עֹלְתָא קְרָם יִי לְכַפְרָא עַל לְוָאֵי:

(יג) וְהִעֲמַדְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֶהָרֹן וּלְפָנָי בְּנִי וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לִיהוָה: (יג) וְהִעֲמַדְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֶהָרֹן וּלְפָנָי בְּנִי וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לִיהוָה: (יג) וְתָקַם יַת לְוָאֵי קְרָם אֶהָרֹן וְקָרַם בְּנוֹהֵי וְתָרַם וְתִהוּן אֲרָמָא קְרָם יִי:

(יד) וְהִבְדַּלְתָּ אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: (יד) וְהִבְדַּלְתָּ אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: (יד) וְתַפְרַשׁ יַת לְוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִהוּן מְשֻׁמְשִׁין קְרָמֵי לְוָאֵי:

(טו) וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לְעֹבֵד אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְטַהַרְתָּ אֹתָם וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה: (טו) וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לְעֹבֵד אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְטַהַרְתָּ אֹתָם וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה: (טו) וְכֹתֵר כֵּן יַעֲלוּן לְוָאֵי לְמַפְלַח יַת מִשְׁכַּן זְמַנָּא וְתַדְכִּי יַתְהוּן וְתָרַם יַתְהוּן אֲרָמָא:

נביא – זכריה פרק ג' ז'-י' פרק ד' א'

(ז) כֹּה אָמַר יְהוָה עֲבָאוֹת אִם בְּדַרְכֵי תִלְךָ וְאִם אֶת מִשְׁמְרֵתִי תִשְׁמֹר וְגַם אֶתְּךָ תִּדְרִין אֶת בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת חֲצָרֵי וְנִתְתִּי לָךְ מִהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה: (ז) כֹּדֵן אָמַר יִי עֲבָאוֹת אִם בְּאוֹרְחֹן דְתַקְנִן קְרָמֵי תִהַךְ וְאִם יַת מִסְרַת מִימְרֵי תִסֵּר וְאִף אֶת תִּדְרִין לְדַמְשַׁמְשִׁין בְּבֵית מַקְדְּשֵׁי וְאִף תִּסֵּר יַת עֲזֹרֵתִי וּבִאֲחִיוֹת מִיִּתִּיא אֲחִינֵךְ וְאֶתְךָ לֶךְ רִגְלִין מִהַלְכֵן בֵּית שְׂרַפְיָא הָאֵלֶּיךָ:

(ח) שָׁמַע נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֶתְּךָ וְרַעֲיָה הַיִּשְׁבִּים לְפָנֶיךָ כִּי אֲנִשִּׁי מוֹפֶת הַמָּה כִּי הִנְנִי מִבִּיא אֶת עֲבָדֵי צְמֹחַ: (ח) שָׁמַע כַּעַן יְהוֹשֻׁעַ כֹּהֵנָא רַבָּא אֶת וְחִבְרֵךְ דִּיתְבִּין קְרָמֵךְ אֲרִי גְבַרִין כְּשִׁרִין לְמַעֲבֹד לְהוּן נִסִּין אִינוּן אֲרִי הָא אֲנָא מִיִּתִי יַת עֲבָדֵי מְשִׁחָא וְיִתְגַּלִּי:

(ט) כִּי הִנֵּה הָאָבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל אָבֶן אַחַת שְׁבַעָה עֵינַיִם הִנְנִי מְפַתַּח פֶּתַחָהּ נָאִם יְהוָה עֲבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶת עֵזֶן הָאֲרָץ הַהִיא בְּיוֹם אֶחָד: (ט) אֲרִי הָא אֲבָנָא דִּיהַבִּית קְרָם יְהוֹשֻׁעַ עַל אֲבָנָא חַדָּא שְׁבַעָה עֵינַין חוּיָאן לָהּ הָא אֲנָא גְלִי חוּזִיתְהָא אָמַר יִי עֲבָאוֹת וְאֲעִירִי יַת חוּב אֲרַעָא הַהִיא בְּיוֹמָא חַד:

(י) בְּיוֹם הַהוּא נָאִם יְהוָה עֲבָאוֹת תִּקְרָאוּ אִישׁ לְדַעְהוּ אֶל תַּחַת גִּפְן וְאֶל תַּחַת תַּאֲנָה: (י) בְּעֵדְנָא הַהִיא אָמַר יִי עֲבָאוֹת תַּעֲרַעְרוּן גְּבַר לְחִבְרִיהָ לְתַחַת פְּרִי גּוֹפְנוּהֵי וְלְתַחַת פְּרִי תִינּוּהֵי:

(א) וַיֵּשֶׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיַּעֲיִרְנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲוֹר מִשְׁנָתוֹ: (א) וְתַב מִלֵּאכָא דִּמְמַלִּיל עֵמִי וְאֲעִירְנִי כַּגְּבָרָא דְמַתְעַר מִשְׁנָתִּיהָ:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

רש"י

ועובי החומה היה מעט צעיניכם כמו שמפורש בעזרא וזבואת חגי. על אבן אחת שבעה עינים – סופו להרחיב על א' שבעה וכן ת"י על אבנא חדא שבעא עינין חזיין לה ולשון עינים לשון מראו' ולי נראה שבעה עינים על שם עיני הקב"ה שבעיניו ולבו להוסיף עליו על אחד שבעה לפי שדוגמתו זבואת זה וראו את האבן הבדיל ביד זרובבל שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים אלא לימד שנתן עיניו להרבות כבוד הבית צבנינו. הגני מפתח פתוחה – מתיר קישוריה מפיר ענת האויבים אשר כתבו שטנה לבטל המלכה. ומשתי – והסירותי. **זיום אחד** – לא ידעתי איזה יום, (תו') זיום אשר התחילו להוסיף על הצנין ימיש עון הארץ ותהי' ברכה בפירותיו כי עכשיו מאיר' כמו שנ' זבואת חגי):

(ז) אם בדרכי תלך – וגם אני זאת אעשה לך. אתה תדין את ביתי – תשפוט ותהיה פקיד על בית מקדשי. ונתתי לך מהלכים – כתרומתו וזבואות מיתאי' אחייך ואתן לך רגליו דמהלכין בין שרפיא האלון ולפי פשוט מבשרו על בניו שיזכו לעתיד. **העומדים** – שרפים ומלאכי השרת שאין להם ישיבה: (ח) אחת ורעיד – חנניה מישאל ועזריה היו. אנשי מופת – גברין כשרין למיעבד להון ניסון שאף להם נעשה נס. כי הגני מציא את עבדי נמח – כי עתה זרובבל פחת יהודה קטן בחצר המלך אני מלמיה לו גדולה וסם נתתי לכן צעיני המלך למלאות שאלתו צבנין הבית והעיר כמו שמפורש בעזרא דברי נחמיה בן חכליה והוא זרובבל כדלמרינן בסנהד': (ט) כי הנה האבן – יסוד הבית אשר יסדתם בימי כורש וזבטלו על ידיכם ואותו היסוד

בתובים – תהילים פרק עג' א'-ד'

- (א) מְזִמּוֹר לְאֶסָף אֵף טוֹב לְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְבָרִי לְבָב: (א) תושבחתא על ידי דאסף ברם טב לישראל אלהא לברירי לבא:
 (ב) וְאֲנִי בְּמַעַט נְטוּי (נְטִיּוֹ) רַגְלֵי בָּאִין שִׁפְכָה {שִׁפְכוֹ} אֲשֶׁרִי: (ב) ואנא כזעיר אתמוטטא רגלי כלמא דאודעזא אסתורי:
 (ג) כִּי קִנְאָתִי בַּהוֹלְלִים שְׁלוֹם רְשָׁעִים אֶרְאֶה: (ג) ארום טננית במתלעביא בעדן די שלם רשיעיא אחמי:
 (ד) כִּי אֵין חֲרָצְבוֹת לְמוֹתָם וּבְרִיא אֹוֹלָם: (ד) ארום ליתיהון תוהין ומצטערין מטול יום מיתתהון אתבעין מחשבתהון ופטים ואלים לבהון:
 (ה) בְּעֵמֶל אָנוּשׁ אֵינָמוּ וְעַם אָדָם לֹא יִגָּעוּ: (ה) בליעות גברין דמתעסקין באוריתא ליתיהון לעין ועם בני נשא צדיקי דסכלין יסורי לא מתכתשין:

רש"י

מציא עליהם את הרעה כדי לזכותם לחיי העולם הבא: (ב) ואני – מטרים שומי זאת אל לבי כמעט נטיו רגלי ושפכו אשרי לנטות מאחרי המקום:

(א) אך טוב לישראל אלהים – לפי שענין המזמור מדבר בצרות הבאות על עובדי המקום לכך פתח בו כך וזהו פירושו לע"פ שאני כועק ומתמה על כרותיהם של ישראל ידעתי כי הקב"ה טוב להם ולטובתם הוא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

כבלי רשע שאוסרין בהן העניינים אף כאן אין יסורין למיתתם המתים בהם מהם מתים כריאים כחולס כלל יסורין, ורבותינו פירשו חרובו' נוטריקון שאין חרדין ועלכין מיום המיתה, ד"א שאין הקב"ה מאחר לביוס (פירוש ראונס):

(ג) כי הנחתי בהוללים – צמערצבי דרכיהם אשר הייתי רואה את שלומם, בהוללים מערצבים כמו (ישעי' א') סבאך מהול צמים (סא"א):

(ד) כי אין חרובות למוותם – לשון אסירה כמו (ישעיה נ"ח) פתח חרובות רשע, מסגרי

משנה – גיטין פרק ג'

(א) כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שֶׁלֹּא לְשׁוּם אִשָּׁה, פְּסוּל. פֵּיזַד, הָיָה עוֹבֵר בְּשׁוּק וְשָׁמַע קוֹל סוֹפְרִים מְקַרִּין, אִישׁ פְּלוּנִי מְגַרֵּשׁ אֶת פְּלוּנִי מִמְּקוֹם פְּלוּנִי, וְאָמַר, זֶה שְׁמִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי, פְּסוּל לְגַרְשׁ בּוֹ. יֵתֵר מִכּוֹן, כָּתַב לְגַרְשׁ (בו) אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלָךְ, מִצָּאוֹ בֶּן עִירוֹ וְאָמַר לוֹ שְׁמִי כְּשִׁמְךָ וְשֵׁם אִשְׁתִּי כְּשֵׁם אִשְׁתְּךָ, פְּסוּל לְגַרְשׁ בּוֹ. יֵתֵר מִכּוֹן, הָיָה לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים וְשִׁמּוֹתֵיהֶן שְׁוִין, כָּתַב לְגַרְשׁ בּוֹ אֶת הַגְּדוּלָּה, לֹא יִגַּרֵּשׁ בּוֹ אֶת הַקְּטָנָה. יֵתֵר מִכּוֹן, אָמַר לְלֵבֶלֶךְ כָּתוּב לְאִיזוֹ שְׁאֲרֵצָה אֲגַרֵּשׁ, פְּסוּל לְגַרְשׁ בּוֹ:

שלא לשם גירושין של אדם זה, פסול. אלא אף זה שהיו לו שתי נשים שנכתב לשם גירושין דהאי גברא, פסול, כיון שנכתב שלא לשם גירושין של זו: גדולה וקטנה – לאו דוקא: יתר מכן אמר ללבבלך וכו' – הא קמ"ל דלא אמרינן הוצרך הדבר למפרע דבשעת כתיבה נמי דעתיה אהא ואיכא גירושין דידיה ודידה:

דע"ב – (א) כל גט. קול סופרים מקרין – הגדולים מקרין לתלמידיהם, כשיבא גט לפניך כתבהו כד. והזכירו שם אינש בעלמא: יותר מכן – ולא זה בלבד שנכתב שלא לשם גירושין אלא להתלמד, אלא אף זה שנכתב לשם גירושין גמורים ונמלך, פסול: יתר מכן היו לו ב' נשים כו' – ולא זה בלבד שנכתב

(ב) הכותב טפסי גטין, צריך שיניח מקום האישה ומקום המקום הזמן. שטרין מלואה, צריך שיניח מקום המלואה, מקום הלואה, מקום המעוה ומקום הזמן. שטרין מקח, צריך שיניח מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המעוה ומקום השדה ומקום הזמן, מפני התקנה. רבי יהודה פוסל בכפן. רבי אלעזר מכשיר בכפן, חוץ מגטי נשים, שנאמר (דברים כד) וכתב לה, לשימה:

שישייר תורף לכתבו לשמה. וגזרינן תורף שאר שטרות אטו תורף דגיטין: רבי יהודה פוסל בכולן – דגזר טופס אטו תורף, ושאר שטרות אטו גיטין: ר"א מכשיר בכולן – דלא גזר שאר שטרות אטו גיטין: חוץ מגטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה – וגזרינן טופס אטו תורף. והלכה כר"א:

דע"ב – (ב) הכותב טופסי גיטין – סופר שרואה שיהיו מזומנין אכלו, שפעמים אדם בא לשכרו והוא טרוד בשטרות אחרים: צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן – ובגמרא מוסיף אף מקום הרי את מותרת לכל אדם: מפני התקנה – התירו לכתוב טופסי גיטין ושטרות שלא לשמן מפני תקנת הסופר שיהיו מזומנים לו, ובלבד

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

(ג) המביא גט ואבד הימנו, מצאו לאלתר פטר. ואם לאו פסול. מצאו בחפיסה או בדלסקמא, אם מפירו, פטר. המביא גט והניחו זקן או חולה, נותנו לה בחזקת שהוא קים. בת ישראל הנשואה לכהן והלה בעלה למדינת הים, אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קים. השולח חטאתו ממדינת הים, מקריבין אותה בחזקת שהוא קים:

שטרות ויש בהן סימן שהם שלו: אם מכירו כשר – מלתא בחנפי נפשה היא. והכי קאמר, מלאו בחפיסה או דלוסקמא אע"פ שאינו מכירו לגט, או שמכירו לגט אע"פ שמלאו בכל מקום, כשר: נותנו לה בחזקת שהוא קיים – ולא חיישין שמא מת וצטל שליחותו, דאמרינן העמד דבר על חזקתו. אבל אם נודע שמת קודם שהגיע גט לידה, הגט צטל, דאין גט לאחר מיתה: מקריבין אותה – ולא חיישין שמא מתו בעליה, וחטאת שמתו בעליה למיתה עומדת:

רע"ב – (ג) לאלתר – מיל. כשר: ואם לאו פסול – ודוקא שאבד במקום שהשיירות מצויות, דאיכא למימר מעובדים ושבים נפל. אבל אם אבד במקום שאין השיירות מצויות, אפילו לאחר זמן מרובה כשר. ואפילו אבד במקום שהשיירות מצויות, אם יש לעדים בו סימן מובהק, כגון שאמרו נקב יש בו צלל אות פלונית, או שאמרו מעולם לא חתמנו בגט באלו השמות אלא בזה בצד, כשר, ואפילו לאחר זמן מרובה: בחפיסא או דלוסקמא – אמתחות שרגילין לתת בהם

(ד) שלשה דברים אמר רבי אלעזר בן פרטא לפני חכמים וקימו את דבריו, על עיר שהקיפוה ברקום, ועל הספינה המטרפת בים, ועל היוצא לדון, שהו בחזקת קימין. אבל עיר שבבשה ברקום, וספינה שאבדה בים, והיוצא להרג, נותנין עליהן חמרי חיים וחמרי מתים. בת ישראל לכהן, ובת כהן לישראל, לא תאכל בתרומה:

נפשות: בת ישראל לכהן – חומרי מתים: בת כהן לישראל – חומרי חיים:

רע"ב – (ד) כרקום – תרגום מורכב כרכומין: המטרפת – ועדיין לא טבעה: לדון – צדיני

(ה) המביא גט בארץ ישראל וחלה, הרי זה משלחו ביד אחר. ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני, לא ישלחנו ביד אחר, שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר:

חלה: ואם אמר לו – צעל לשליח: טול לי הימנה חפץ פלוני – כשתתן לה את הגט. לא ישלחנו ביד אחר:

רע"ב – (ה) המביא גט בארץ ישראל – שאין לריד לומר צפ"נ וצפ"י: משלחו ביד אחר – ועושה שליח מאליו ולא צ"ד. ודוקא

(ו) המביא גט ממדינת הים וחלה, עושה בית דין ומשלחו, ואומר לפנייהם בפני נכתב ובפני נחתם. ואין השליח האחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם, אלא אומר, שליח בית דין אני:

מאה, וכולן צ"ד, מדתנן במתניתין אין השליח האחרון כו' אלא אומר שליח צ"ד אני:

רע"ב – (ו) עושה צ"ד – שליח, ומשלחו: שליח צ"ד אני – ומסתמא צ"ד עשו הדבר בהכשרו. ושליח שני ממנה שליח שלישי עד

(ז) המלוה מעות את הפהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקו, מפריש עליהן בחזקת שהן קימין, ואינו חושש שמא מת הפהן או

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

הָלֹוֹי אוֹ הָעֵשִׂיר הָעֲנִי. מִתּוֹ צָרִיף לְטַל רְשׁוֹת מִן הַיּוֹדֵשִׁין. אִם הֶלְוִן בְּפָנֵי בֵּית דִּין, אֵינּוּ צָרִיף לְטַל רְשׁוֹת מִן הַיּוֹדֵשִׁין:

רגיל ליתן תרומותיו ומעשרותיו לאחרים, אינו יכול לעכבן בחובו, עד שיזכה להם ע"י אחר תחילה, ואח"כ יחזור ויטלם בחובו: כריך ליטול רשות מן היוצאים – שירשו מהם קרקע משועבדת לבעל חוב, כריך ליטול מהם רשות אם רואים לפרוע חוב זה מתרומות ומעשרות הללו, דשמא רואים הם ליקח מתנותיהן ולפרוע חוב מורישם ממקום אחר:

רע"ב – (ז) להיות מפריש עליהן מחלקן – כשפריש התרומה ימכנה ויעכב הדמים לעצמו בשביל חובו שיש לו על הכהן. ומעשר ראשון ומעשר עני יעכב ויאכל בשביל החוב שיש לו על הלוי ועל העני. אלא שמפריש ממעשר ראשון תרומת מעשר לכהן. ואם הוא רגיל ליתן תרומותיו ומעשרותיו לזה הכהן או הלוי או העני שהלוי להן, אין כריך לזכות להם מעשרותיו ותרומותיו על יד אחר, אלא לוקחן לעצמו מיד אחר שפרישם. אבל אם

(ח) הפניית פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות, מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני, מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין. אם אבדו, הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי אלעזר בן שמוע. רבי יהודה אומר, בשלשה פרקים בודקין את היין, בקדים של מוצאי החג, ובהוצאת סמדר, ובשעת בניית המים בבסר:

מהכי לא אחמור רבנן למיחש, אלא סומכין אחזקה: בודקין את היין – שהניחו להיות מפריש עליו, כריך לבדקו, שמא החמיץ ואין תורמין מן החומץ על היין: בקדים של מוצאי החג – כשמנשבת רוח קדים צמוצאי החג: ובשעת בניית מים – כשהן כפול הלבן נקראים צוסר. וכשהלחלונית נכנסת וגדילה בתוכו שיכול לעצור מהן כל שהוא, היינו בניית מים. פירוש אחר, היו כותשים הענבים כשהן צוסר ונותנים לתוכו מים ועושים חומץ לטבול. והלכה כרבי יהודה:

רע"ב – (ח) המניח פירות להיות מפריש עליהן כו' – סומך על אלו ואוכל טבלים אחרים שיש לו, ואומר, הרי תרומתן באתן פירות שהקאיתי לכך: ואם אבדו – הלך לבדקן ומלאן שאבדו: ה"ז חושש – לזכותן טבלים שתקן בהבטחתן של אלו. ואם לא אכלן כריך להפריש מהם, שמא כשאמר הרי תרומתן בפירות שהקאיתי כבר היו אבודין: מעת לעת – של בדיקה. כשבדקן ומלאן אבודין חושש שמא מאתמול בעת הזאת אבדו, ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת על פירות אחרים כריך להפריש עליהם מספק. וטפי

גמרא – גיטין דף לא' ע"ב

רבי יהודה אומר בג' פרקים כו': תנא בקידום של מוצאי החג של תקופה תניא רבי יהודה אומר בג' פרקים מוכרין את התבואה לפני הזרע ובשעת הזרע ובפרוס הפסח ובשלשה פרקים מוכרין את היין בפרוס הפסח ובפרוס עצרת ובפרוס החג ושמן מעצרת ואילך למאי הלכתא אמר רבא ואיתימא רב פפא לשותפין מכאן ואילך מאי אמר רבא כל יומא פירקיה הוא ויהי בזרוח השמש וימן אלהים רוח קדים חרישית מאי חרישית אמר רב יהודה

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

בשעה שמנשבת עושה תלמים תלמים בים אמר ליה רבה אי הכי היינו דכתיב ותך השמש על ראש יונה ויתעלף אלא אמר רבה בשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה והיינו דכתיב אשר בגדיך חמים בהשקט ארץ מדרום אמר רב תחליפא בר רב חסדא אמר רב חסדא אימתי בגדיך חמים בשעה שהשקט ארץ מדרום שבשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה רב הונא ורב חסדא הוו יתבי חליף ואזיל גניבא עלייהו אמר חד לחבריה ניקום מקמיה דבר אוריין הוא אמר ליה אידך מקמי פלגאה ניקום אדהכי אתא איהו לגבייהו אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה ברוחות אמר להו הכי אמר רב חנן בר רבא אמר רב ד' רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונית מנשבת עם כולן שאלמלא כן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת ורוח דרומית קשה מכולן ואלמלא בן נץ מעמידה מחרבת כל העולם כולו מפניה שנאמר המבינתך יאבר נץ יפרש כנפיו לתימן.

אמר רבא הכי אמר רב אשה מפלת בו ושמואל אמר אפילו מרגלית שבים מרקבת בו רבי יוחנן אמר אפילו שכבת זרע שבמעי אשה מסרחת בו אמר רב נחמן [בר יצחק] ושלשתן מקרא אחד דרשו כי הוא בין אחים יפריא יבוא קדים רוח ה' ממדבר עולה ויבוש מקורו וגו' יבוש מקורו זו מקורה של אשה ויחרב מעיינו זה שכבת זרע שבמעי אשה הוא ישסה אוצר כל כלי חמדה זו מרגלית שבים אמר רבא עדי סוראה הוא דדייקי קראי מאי כי הוא בין אחים יפריא אמר רבא אפילו שופתא בקופינא דמרא רפיא רב יוסף אמר אפילו סיכתא בדפנא רפיא רב אחא בר יעקב אמר אפילו קניא בכופתא רפיא: ה:

רש"י על הגמרא

כל הרוחות ולכך שינה הכתוב לקרותה חרישית: כשמשקיט ארץ מזרוס – כשאינה רוח דרומית שוקטת ומי הוא המשקיטה רוח מזרחית משתיקתה שבשעה שמנשבת רוח מזרחית משתקת כל הרוחות: פלגאה – בעל מריצה שהיתה לו מריצה עם מר עוקבא שהיה אז ב"ד כדאמר' בפ"ק (לעיל דף ז) בני אדם העומדים עלי וזידי למוסרם למלכות והוא היה גניבא כדמפרש התם: רוח לפונית – נוחה היא לא חמה ולא לוננת וממתקת את שאר הרוחות: בן נץ – מלאך העשוי כנף: מעמידה – כנפיו: יאבר – לשון אברתו יגדיל כנף: שכבת זרע – תוך שלשה ימים: מקורה של אשה – עובר שבמעיה:

של תקופה – אם כבר נכנסה תקופת תשני אצל אם משכה תקופת תמוז עד כאן לא: לשותפין – שאין הא' יכול למכור שלא מדעת חזירו חוץ לפרקים הללו אצל צפרקים הללו אין כריך לימלך ואם מכר ונתייקר השער לאחר זמן אין עליו כלום: פירקיה – זמנו למכור: בשעה שמנשבת עושה תלמים בים – כתלם של מענית המחרישה דהיינו חרישית לשון חרישה לפי שחזקה היא: היינו דכתיב – בתמיה: ותך השמש – הכתוב בא להעיד שנתחמם העולם ואתה אומר שסיפר הכתוב בכה גבורת סערותיה ולכך שינה בלשון: משתקת כל הרוחות מפניה – כשהיא מנשבת בשעת החום היא חמה מאוד ומצטלת כינת

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

שופתא – בית יד: קופינא – חור שזרחא סיכתא זלפנא – יחד שזרפון: רפיא –
המרא שקורין פשו"ר ועל סם שזחוק זין שמתייבש מחמת החום ורפה: קניא זכופתא
שני לדי החור קרי ליה זין אחיס שמזכוקין: – קנה הארוג זכפיפה: רפיא – כמו יפריא:

זוהר – בהעלותך דף קנא ע"א

רבי אלעזר אמר, האי פרשתא, הא אתמר עובדא דמנרתא ותקונתא וכל מה דבה, אמאי הכי זמנא אחרא. אלא בין דנשיאים קריבו (לעילא) קורבנא דמדבחה, וכל תקונא דאתחזי ליה, אתא קרא ואשתעי עובדא דמנרתא, דהיא תקונא על ידא דאהרן, דהא לעילא מנרתא, וכל בוצינין (ס"א תקונין) דילה, על ידא דאהרן נהרין בלא:

תא חזי, מדבחה, תריסר נשיאין הוו לחנכא ליה, ולאתקנא ליה, והא אוקמוה תריסר אינון שבטין, לדי סטרין, ד' דגלים, וכלהו תריסר. וכלא פגוונא דלעילא. מנרתא (דף קנ"א ע"ב) אתמני בשבעה בוצינין, לאדלקא על ידא דכהנא, וכלא פגוונא דלעילא. ומנרתא, על את קיימא, ובניסא אתעבדת, והא אוקמוה בעובדא דמנרתא:

ומדבח פנימאה, ומנרתא, קיימי פחדא, לחדוותא דכלא. דכתיב, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ואוקימנא דתרי מדבחו הוו, חד פנימאה דכלא, והאי קיימא לחדוותא. וחד לבר, לקרבא קרבנין. ומהאי פנימאה נפיק להאי דלבר, ומאן דחמי ויסתפל, ינדע חכמתא עלאה, רזא דמלה אדני ידוד. ועל דא לא אתקרב קטרתא, אלא בשעתא דשמן אשתכח:

אשכחנא בספרא דשלמה מלכא, קטרת הוא לחדוה, ולסלקא מותנא. מאי טעמא. בגין דדינא מהאי דלבר אשתכח, וחדוה וחדוה וקטרתא דנהירו, מההוא פנימאה, דכל חידו ביה קיימא. וכד האי אתער, כל דינא אסתלק מהאי, ולא יכיל למעבד דינא. ובגין כד קטרת קיימא לבטלא מותנא, ועל דא, קטרת קשירו הוא דכלא, ודא אתקריב בההוא פנימאה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי, עליהו פתיב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו':

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ח'

(ד) וכיצד היא תפלת הציבור יהיה אחד מתפלל בקול רם והכל שומעים ואין עושין כן בפחות מעשרה גדולים ובני חורין ושליח ציבור אחד מהם ואפילו היו מקצתן שכבר התפללו ויצאו ידי חובתן משלימין להם לעשרה והוא שיהיו רוב העשרה שלא התפללו וכן אין אומרים קדושה ולא קוראין בתורה ומברכין לפנייה ולאחריה ולא מפטירין בנביאים אלא בעשרה:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ג'

(ה) וכן לא יהיה אחד מברך ברכת שמע והכל שומעים ועונין אחריו אמן אלא בעשרה וזה הוא הנקרא פורס על שמע ואין אומרים קדיש אלא בעשרה ואין הכהנים נושאים ידיהם אלא בעשרה והכהנים מן המנין שכל עשרה מישראל הם הנקראים עדה שנאמר עד מתי לעדה הרעה הזאת וגו' והיו עשרה שהרי יצאו יהושע וכלב:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.